

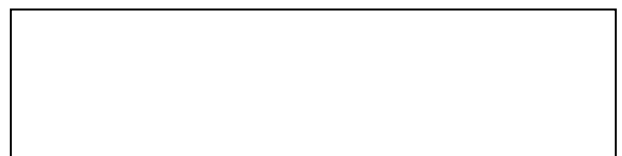
Név:	
Osztály/Évfolyam:	

Egységesített, kompetenciaközpontú írásbeli
érettségi vizsga / érettségi és diplomavizsga

2016. szeptember 26.

Magyar

Útmutató a feladatok megoldásához

Tisztelt Vizsgázó!

Az írásbeli vizsgán három témacsomagot talál két-két feladattal. Válasszon ki egyet a három csomagból, és dolgozza ki a témához kapcsolódó két feladatot.

Témacsomagok	Feladatok (a megírandó szöveg terjedelme)	Mellékelte szövegek
1. Életmód	értelmezés (360–440 szó)	1 novella
	kommentár (360–440 szó)	1 interjú
2. Mobilitás	elemzés (360–440 szó)	1 cikk 2 diagram
	nyílt levél (360–440 szó)	1 cikk
3. Felelősség	ajánlás (315–385 szó)	1 cikk
	beszéd (405–495 szó)	1 cikk

A két feladat megoldásához összesen 300 perc áll rendelkezésére.

A két feladatot egymástól függetlenül lehet elvégezni.

Olyan kék vagy fekete tollat használjon, amit nem lehet kiradírozni!

Csak az önnek kiosztott lapokat használja! Az értékelésbe minden beleszámít, amit a lapra írt és nem húzott át. Ha valamit csak jegyzetel, húzza át!

Írja rá a nevét mindegyik lapra! Számozza meg a lapokat folytatólagosan! Írja fel a választott téma számát! Írja fel az adott feladat címét!

Ha számítógépen dolgozik, a szöveg írása előtt készítsen egy fejléctet, melyben az ön neve és az oldalszám szerepel.

Segédeszközként használhat nyomtatott, illetve amennyiben számítógépen dolgozik, elektronikus szótárt. Bármilyen (nyomtatott, illetve interneten található) enciklopédia vagy elektronikus információforrás használata nem megengedett.

A feladatokat tartalmazó füzetet és az ön által használt összes lapot le kell adni.

Munkáját a következő kritériumok alapján fogják értékelni:

- tartalom
- szerkezet
- stílus és kifejezés
- nyelvhelyesség

Sok sikert!

1. téma: Életmód

1. feladat

Karinthy Frigyes: *A gazdag ember sír*

Írjon egy értelmezést!

Olvassa el Karinthy Frigyes 1914-ben megjelent *A gazdag ember sír* című novelláját (1. melléklet)!

Írja meg **értelmezését** a következő feladatok figyelembevételével:

- **Foglalja össze** a novella főbb gondolatait!
- **Vizsgálja meg**, milyenek ábrázolja az író a főhős életét!
- **Fejtse ki**, hogy állítja szembe az író a gazdagság és a szegénység fogalmát a novellában!
- **Értékelje** a novella mondanivalóját a mai olvasó szemszögéből!

Írjon 360–440 szó terjedelemben! Jelölje egyértelműen a bekezdéseket!

Karinthy Frigyes: *A gazdag ember sír* (1914)

A gazdag ember reggel felkelt, és a papírjait rendezgette. Hatezer részvényt átírt, levágott kétezer szelvényt. Eleinte úgy vágta a szelvényeket, hogy nem nagyon szélesre nyitotta az ollót, egy centiméternyire csak, úgy, hogy kétszer kellett kinyitni, míg egy szelvényt levágott. Később rájött, hogy ha szélesebbre nyitja, két centiméternyire, akkor egy vágással képes levágni a szelvényt. Ennek mérsékelten megörült, de egy félóra múlva elfelejtette. 5

Ezután ebédhez ült a gazdag ember. Ebéd közben azon gondolkodott, milyen rossz berendezés az, hogy az ember csak a szájával tud enni. A rágásban és lenyelésben van még némi inger, valóban, gondolta a gazdag ember – de aztán lenyeli a falatot, a gyomra tele lesz, csömör és elteltség következik. Valahogy oda kellene fejleszteni az eugéniai¹ kiválogatódást, hogy az embernek az álla alatt szintén legyen egy fogsora és ezzel átellenben, a mellén is egy, ezzel a két fogsorral megrágja az ember az ételt, és oldalt beleereszti egy tálba. Rendelek egy ilyen tálat, gondolta futólag. 10

Ebéd után lapokat olvasott a gazdag ember. Az egyik rovatban azt olvasta, hogy mostanában nagyon szép műlábakat tudnak csinálni, olyan kitűnő gépeket, amik jobban járnak, mint az eredeti lábak: a lábfejek végén kerekek is vannak, a lábszárban egy kis motor, és az hajtja a kerekeket, úgy hogy az embernek alig kell mozogni. Rögtön elhatározta, hogy levágtatja a lábait, és rendel egy ilyent. 15

Újságolvasás után egy kicsit kocsikázott a gazdag ember. A kocsiból az embereket nézegette, férfiakat és nőket, és a végén megállapította, hogy a férfiakban van valami nőies, ellenben a nőkben sokkal több nőies van, mint amennyi férfias van más nőkben. Ennek az oka, gondolta a gazdag ember, nyilván abban keresendő, hogy nincsen rendes munkafelosztás: a férfiakat is a nők szülik, meg a nőket is a nők szülik, ami rossz beosztás, mert így a nők rossz tulajdonságait a férfiak átveszik, a nők pedig hatványozzák. Úgy kellene csinálni, hogy a nőket a nők szüljék, a férfiakat ellenben a férfiak. 20

Este két színházba ment a gazdag ember, és végignézte egy tragédia két első és egy vígjáték harmadik felvonását. Némely jelenet tetszett neki, és elhatározta, hogy építtet magának egy nagy színházat, aminek az egész nézőterén ő ül majd egyedül, a színpadon pedig rengeteg fellépti díjak ellenében a világ legnagyobb művészei és művésznői játszanak, de úgy, hogy abban a percben, mikor ő megunja, azonnal elhallgat a művész és művésznő és kimegy a színpadról. Például Duse elkezd szavalni a Nórát, és amikor a jelenet legmagasabb pontján tart, és felhevülve egy nagyszerű mondatba kezd, akkor a mondat közepén a gazdag ember udvariasan felszól a színpadra: „Köszönöm, kisasszony, elég”, a kisasszony kimegy, és erre valami bohóc jön be, aki artistamutatványokat produkál, felmászik egy nagy létrára, és éppen le akar ugrani, mire a gazdag ember közbeszól, hogy elég, menjen le. 25 30

Éjszaka tizenkettőkor ért haza a gazdag ember. 35

Leült egy bőrkarszékbe, és unatkozva felbontotta az asztalon heverő táviratot. A táviratban szokatlan hírt közöltek vele: egész vagyonát elvesztette, de mindent, még ezt a házat is, amiben ült most.

A gazdag ember két óráig megmeredve ült a karszékben. Másfél óráig gondolkodott a szegénységen, és elképzelte, hogy milyen lehet. Becsöngette az inasát, hogy hozzon vizet. De az inas véletlenül nem jött, és ekkor maga állt fel, a fürdőszobába ment, és hozott magának. Mikor visszaült a székbe, egyszerre valami furcsa érzése volt. Eleinte azt hitte, hogy a torka fáj. De aztán rájött, hogy a tüdeje hullámzik. Nagyon elcsodálkozott, és megmerevedve kezdte figyelni magát. Valami ismeretlen, de nagyon jó lüktetés volt ez, mámszerű állapot, ami valami ismeretlen, nagyszerű és csodálatos kielégülés reményét viselte magában, borzongó várakozással. Ez a kielégülés közeledett: mintha a szemeiben és a torkában összpontosult volna ez a jó, új mámor. A szemeihez nyúlt és csodálkozva érezte, hogy szemei vizesek. Várt.

Visszadőlt a karszékbe, de ekkor csöngettek. Bejött az inasa, és egy új táviratot hozott. A táviratban az volt, hogy az előbbi távirat tévedés: a gazdag ember nem vesztette el vagyonát, és minden úgy van, mint volt.

A gazdag ember jó egy percig nézte a táviratot. Aztán még gondolkodva, de már határozottan az íróasztalhoz ment, papírt vett elő, és egész vagyonát az Ellenőrző Statisztikai Sóhivatal alaptökéjének emelésére adományozta.

Aztán visszaült a karszékbe, rettenetes szegénységére gondolt, és életében először sírva fakadt.

Forrás: Karinthy Frigyes: Humoreszkek II. Budapesti emlék. Grimasz. [Budapest]: Akkord, 2001, 195–197.

Szómagyarázat:

- ¹ eugenetika: 1. az ember öröklődő tulajdonságait a testi és szellemi képességek javítására hasznosítani igyekvő genetikai irányzat
2. a fajelméleten alapuló áltudomány a magasabb rendű emberi fajokról és ezek kitenyésztetőségéről

Forrás: Idegen szavak és kifejezések kézikönyvtára. Budapest: Akadémiai Kiadó, 1994.

INFORMÁCIÓK:

Karinthy Frigyes (Budapest, 1887 – Siófok, 1938): A legtöbbet olvasott magyar írók egyike, híres a humoráról és szójátékairól. Legkedveltebb műfajai a paródia, a satíra és a humoreszk.

Forrás: <https://www.pim.hu/object.d35eba0f-f186-4c21-87e4-9640f92fbf64.ivy> [2015.10.8.]

1. téma: Életmód

2. feladat

Álmok vagy valóság

Írjon egy kommentárt!

Szituáció: Az érettségizőket jelenleg foglalkoztatja a továbbtanulás és a munkavállalás. Ön az interneten olvasta a mellékletben található interjút. Erre reagálva ír egy kommentárt a diákújságba, amelyben kifejti álláspontját a bátor és kreatív pályaválasztásról.

Olvassa el a *fidelio.hu* weboldalon 2015. január 22-én megjelent Bánhegyi Katával készített „*Több mint húsz éve ugrálok*” című interjút (1. melléklet)!

Írja meg **kommentárját** a következő feladatok figyelembevételével:

- **Foglalja össze** az interjú tartalmát!
- **Tárja fel**, az interjúalany szerint milyen pozitív, illetve negatív oldalai vannak rendkívüli munkájának!
- **Fejtse ki** véleményét álmaink foglalkozásának megvalósításáról!

Írjon 360–440 szó terjedelemben! Jelölje egyértelműen a bekezdéseket!

INTERJÚ

„Több mint húsz éve ugrálok”

Négy előadást tart a világhírű Cirque du Soleil társulata február 13. és 15. között a Budapest Arénában. A Quidam című superprodukcióban egy magyar lány is fellép. Bánhegyi Kata a többszörös világ- és Európa-bajnok kötélugró mesélt nekünk a cirkuszban eltöltött éveiről és a hétköznapjairól.

Gurubi Ágnes

– A Quidam egy kislányról szól, akiről szülei nem vesznek tudomást. Szürke, egyhangú életéből egy képzeletbeli világba menekül. Ahogy olvastam a rólad szóló cikket, nem sok egyezés van a te gyerekkorod és a történetben szereplő kislány között.

– Ez így igaz. Nekem nagyon mozgalmas volt már gyerekkorom is. Bár egyáltalán nem tudatos döntések sorozatának köszönhető a sportkarrierem, sem a Cirque du Soleilbe való bejutásom. Sportos családból származom, édesapám tornatanár, mégsem a szülői nyomásnak tettem eleget, mikor versenyezni kezdtem. Az ugrókötelezés előtt teniszeztem, kézilabdáztam, sőt még fociztam is. Aztán egy alkalommal édesapám látta a tévében, hogy lányok két kötéllel ugróköteleznek, és úgy gondolta, hogy az iskolában kiegészítő sportággént jól jöhet az ugrókötelezés. Az elején hobbinak indult, később tudtuk meg, hogy létezik szövetség európai és világszinten is. Elkezdünk versenyekre járni a nővéremmel, így indult az ugróköteles pályafutásom.

– 1984-ben 73 ember dolgozott a Cirque du Soleil társulatánál. Ez a szám mára több mint 4000 alkalmazottat jelent, ebből körülbelül 1300 artistát. A társulat tagjaként hogy látod, mi lehet a töretlen siker titka?

– Egy olyan egyedi dolgot indítottak el majd harminc éve, aminek azóta sincs párja, hisz a cirkuszról a legtöbb embernek a hagyományos állatszámok, zsonglőrmutatvány, bohócok és hasonlók jutnak eszébe. Mi inkább a színház műfajához állunk közel, ötvözve a táncot és a cirkuszi elemeket.

– Létezik a Cirque du Soleinnél műhelymunka? Vagy ti csak a megvalósításban vesztek részt, az ötletelésben nem?

– Én kilenc éve kerültem a Cirque du Soleil társulatába, és ez az előadás már húsz éve szerepel a repertoáron, és a kezdetek óta szinte minden ugyanaz, néhány apróságban történt csak változás. Amikor egy új ember érkezik a műsorba, meg kell tanulnia mindent úgy, ahogy az előtte való artista csinálta. Az alap mindig ugyanaz, néhány finomítás lehetséges csak, alapvetően nem térhetünk el a koreográfiától. A

Quidamban huszonöt különböző országból érkező artista szerepel, ilyen nagyméretű produkciónál muszáj az egységes koncepció, nem lehet gyakran változtatni.

– olvastam, hogy a kezdetekkor a legnagyobb nehézséget a sminkelés okozta neked. Nehéz elképzelni, hogy egy ekkora méretű superprodukciónak nincs külön sminkese.

– Mielőtt a társulathoz csatlakozol, Montréalban van egy felkészítő kurzus, ahol többek között megtanuljuk, hogyan kell sminkelni magunkat. A műsor ideje alatt ezt mindenkinek magának kell elkészítenie. Eleinte nekem is két órába került, ma már húsz perc alatt megvagyok.

– Hogyan bírod lelkileg azt a megterhelést, hogy kilenc éve ugyanabban az előadásban lépsz fel hétről hétre? A mindennapi rutin és monotonitás nem vezet kiségettséghez?

– Talán furán hangzik, de az én életemben egyszerre van jelen a folyamatos változás és a monotonitás is. Ennek a kettőnek a jelenléte miatt tudom már kilenc éve ugyanazt csinálni, és szeretek a társulatnál dolgozni! Szerdától

vasárnapig van előadás, hétfőn, kedden szünnap. Tíz hét munka után jön két hét szabadság. Azt, hogy minden este ugyanabban az előadásban játszom, azzal tudom kompenzálni, hogy mindig más városba utazunk. Amikor szünnap van, mindig felfedezem az adott várost, emberekkel ismerkedek, szinte az egész világot bejártam már. És bár külön pszichológusa nincs a társulatnak, de létezik egy 24 órás telefonos szolgáltatás, amit bármikor felhívhatunk, ha problémánk van.

– **Meddig lehet ezt a műfajt csinálni?**

– Eltérő, hogy ki miért hagyja ott a társulatot. Van, aki fizikailag nem bírja, vagy más pálya érdekli, esetleg családot akar. Nemsokára harmincéves leszek, én úgy tervezem, hogy pár évig még mindenképp maradok, azután viszont gondolkoznom kell, hogy mi lesz a következő lépés.

– **Újvári Milán, aki szintén tagja volt a Cirque du Soleilnek, évek óta itthon van, és kortárs táncal**

foglalkozik, koreográfusként dolgozik. Neked vannak hasonló ambícióid?

– Érdekel a dolog, de hosszútávra még nem tervezek. A férjem brazil, az állandó lakcímem is Brazíliában van, ha tehetem, jövök haza Magyarországra, viszont a jövő zenéje még, hogy pár év múlva hol és mit fogok dolgozni. ■

Forrás: http://fidelio.hu/tanc/interju/banhegyi_kata_tobb_mint_husz_eve_ugralok [2015.2.13.]

2. téma: Mobilitás

1. feladat

Menni vagy nem menni?

Írjon egy elemzést!

Szituáció: Az érettségiző fiatalok körében sokan arról beszélnek, hogy a jövőben rövidebb-hosszabb időt külföldön szeretnének tölteni. Egy referátum bővített, írásos változatában bemutatja iskolatársainak a magyar fiatalok felfogását erről a témáról.

Olvassa el a 2012-es ifjúsági kutatás eredményeit bemutató szöveget (1. melléklet), és nézze meg a kutatás eredményeit tartalmazó diagramokat (2–3. melléklet)!

Írja meg **elemzését** a következő feladatok figyelembevételével:

- **Foglalja össze** a szöveg főbb gondolatait!
- **Értelmezze** a statisztikákat!
- **Értékelje** a statisztikák eredményeit különös tekintettel a migrációs okokra!

Írjon 360–440 szó terjedelemben! Jelölje egyértelműen a bekezdéseket!

Magyar ifjúság 2012: Nemzetközi migráció¹

A Kutatópont Kft. kutatócsoportja

A globális világ kialakulásával, a határok megnyitásával, valamint a munkaerőpiaci és egyéb tapasztalatszerzési lehetőségek gyarapodásával a migráció kérdése egyre inkább felértékelődik a világban és hazánkban is. A külföldre történő vándorlás és a belföldi migráció fontos szempont egy ország életében, amely akár strukturális folyamatokat is befolyásolhat társadalmi szinten.

Gyakran hallani, hogy mi, magyar emberek nem vagyunk mobilak, nehezen változtatunk a már kialakított életünkön, nem vagyunk hajlandóak elhagyni környezetünket, külföldi munkavállalásra pedig csak nagyon kevesen gondolnak. A rendszerváltással kapcsolatos változások nyomán ezen a téren megteremtődtek, illetve megerősödtek a lehetőségek mindenekelőtt a fiatal generációk szempontjából, ezért fontos látni azt, hogy a 15–29 évesek körében milyen és mekkora a mobilitási hajlandóság. [...]

A kutatás 2012 januárjában 8 000 fő megkérdezésével zajlott.

A 8 000 fős minta 51 százaléka fiú/férfi (4 086 fő), 49 százaléka (3 914 fő) lány/nő.

Az életkort tekintve az átlagéletkor 22 év volt; korcsoportok szerint a legfiatalabb, 15–19 évesek aránya 31 százalék (2 457 fő), a 20–24 éveseké 34 százalék (2 767 fő), a 25–29 éveseké 35 százalék (2 776 fő).

Az iskolai végzettség esetében a minta harmadáról (33 százalék) mondható el, hogy (az adatfelvétel pillanatáig) legfeljebb 8 osztályt végzett (2 648 fő), szakmunkás végzettséget 1 306-an szereztek (17 százalék), az érettségizettek 42 százalékos aránnyal szerepelnek a mintában (3 345 fő), a diplomások hányada 8 százalékos (645 fő) és 55 személy nem nyilatkozott az iskolai végzettségéről.

Regionális felosztás szerint a közép-magyarországi régióban a teljes minta 27 százaléka adott választ (2 137 fő). A válaszadóink 11 százaléka Közép-Dunántúlon, 10-10 százaléka Nyugat- és Dél-Dunántúlon, 13 százaléka Észak-Magyarországon él. Az észak-alföldi régióban élők aránya 16 százalék, a Dél-Alföldön élők pedig 13.

A lakóhely szerinti mintaeloszlás alapján a budapestiek aránya 15 százalékos (1 180 fő), a megyeszékhelyeken élők 17 százalék, az öt megyei jogú városban élők közül 190 fő került a mintába (2 százalék). Az egyéb városokban élők a minta harmadát teszik ki (33 százalék, 2 668 fő), csakúgy, mint a községekben élők (2 619 fő). [...]

Forrás: http://kutatopont.hu/files/2012/02/magyar_ifjusag_2012.pdf [2013.9.27.], rövidített változat.

Szómagyarázat:

¹ migráció: a lakosság tömeges lakóhelyváltogatása egy országon belül vagy áttelepülése egyik országból a másikba

Migráció külföldre: hajlandóság

AZ ORSZÁG ELHAGYÁSA TANULÁS VAGY MUNKA CÉLJÁBÓL

(Amennyiben lenne lehetősége arra, hogy külföldön tanuljon, dolgozzon, hajlandó lenne-e elhagyni az országot hosszabb-rövidebb időre? N=8000; százalékos megoszlás az összes válaszadó körében)

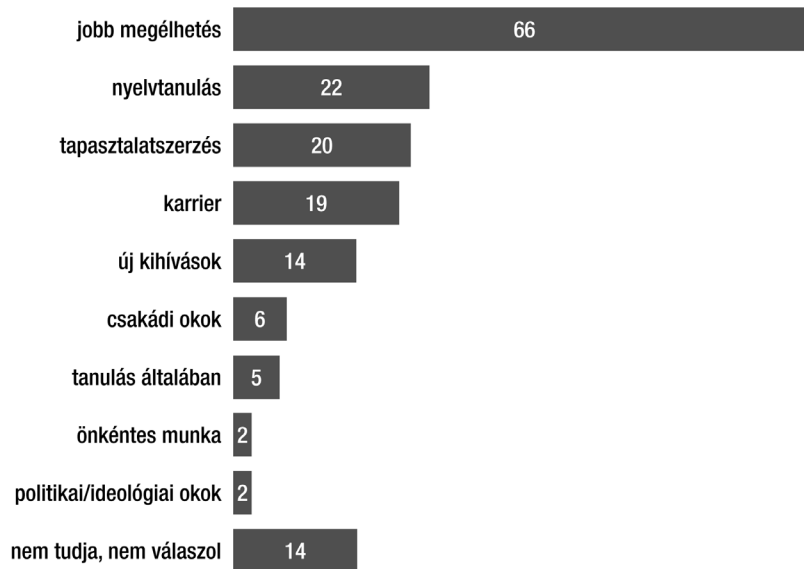

Forrás: Magyar ifjúság 2012. Tanulmánykötet, 18. old.
In: http://kutatopont.hu/files/2012/02/magyar_ifjusag_2012.pdf [2013.9.27.]

Migráció külföldre: okok

AZ ORSZÁG ELHAGYÁSÁNAK OKAI

(Az alábbiak közül mi az, amiért (mégis) hajlandó lenne? N=8000; százalékos megoszlás az összes válaszadó körében)

Forrás: Magyar ifjúság 2012. Tanulmánykötet, 18. old.
In: http://kutatopont.hu/files/2012/02/magyar_ifjusag_2012.pdf [2013.9.27.]

2. téma: Mobilitás

2. feladat

E, mint e-generáció: trendek a jövőben

Írjon egy nyílt levelet!

Szituáció: Iskolájában egyre több diák rendelkezik már saját autóval. Egy projekt keretében foglalkozott az egyéni mobilitással és a járművek gyorsan növekvő számával. Munkája közben a mellékelt írásra talált, amelyre egy nyílt levélben szeretne reagálni.

Olvassa el az *E, mint e-generáció: trendek a jövőben* című szöveget, amely egy energetikai szolgáltatásokat nyújtó cég weboldalán jelent meg (1. melléklet)!

Írja meg **nyílt levelét** a következő feladatok figyelembevételével:

- **Foglalja össze** a szöveg tartalmát!
- **Jellemezze** az elektromos mobilitást!
- **Fejtse ki** véleményét az elektromos autókkal kapcsolatban!
- **Indokolja meg** álláspontját!

Írjon 360–440 szó terjedelemben! Jelölje egyértelműen a bekezdéseket!

E, mint e-generáció: trendek a jövőben

Dráguló kőolaj, népszerűsödő e-mobilitás

Az E.ON¹ hisz abban, hogy a piac és a technológia fejlődése, valamint az állam ösztönző intézkedéseinek együttes eredményeként néhány éven belül már természetes lesz az elektromos autóval történő közlekedés. Várhatóan a kőolaj árának emelkedése trendszerűen folytatódik, és vele emelkedik a fosszilis üzemanyagok ára. Ez azt jelenti, hogy a ma elterjedt közlekedési lehetőségek egyre drágábbak lesznek – így akik nem akarnak lemondani az autózás kényelméről, nyitottá kell hogy váljanak az újszerű, költséghatékony technikák iránt. Ez a tény, valamint a környezettudatosság előtérbe kerülése egyértelműen az alternatív hajtóanyagú közlekedés, és ezen belül kiemelten az elektromos közlekedés szükségességét teremti meg.

Az e-mobilitás terjedése szerte a világon

Az e-mobilitás sikere esetén 2020-ban már Európaszerte több mint 6 millió elektromos jármű fogyaszt majd villanyáramot. A közlekedés területén csak így – az elektromos meghajtású járművek nagymértékű térhódításával – teljesülhetnek az európai klímapolitikai célkitűzések.

Világszerte a figyelem középpontjába kerültek az elektromos autók, az előrejelzések szerint Franciaországban és Kanadában 2-2 millió, Írországban 250 ezer új autó róhatja² az utakat 2020-ra. Az USA-ban jelenleg körülbelül 10.000 elektromos autó közlekedik, ám 2020-ra a tervek szerint 2,5 millióra nő ez a szám, a kormány pedig 2,4 milliárd dollárt irányzott elő elektromos autók és töltők beszerzésére. A jóslatok szerint Japánban 2013-ban már 433 ezer autó talál majd gazdára.

Számos ország különböző lépésekre is kész az e-mobilitás sikerének eléréséhez: Az Egyesült Királyságban például pozitív környezeti hatásainak köszönhetően az e-autók mentesek a dugóadólól, több EU tagállamban, az Amerikai Egyesült Államokban adókedvezmények vagy egyszeri állami transzferek³ kerültek bevezetésre az e-autót vásárlók számára.

Felhasználóbarát töltés

Az E.ON szakértők is érzékelik, hogy az e-gépjárművek elterjedésében lényeges kérdés a töltés felhasználóbaráttá tétele. Mivel az eddigi tapasztalatok szerint a legtöbb e-autós garázsokban vagy a munkahelyen tölti fel az autóját árammal, megkezdődött az egyedi megoldások kidolgozása. Felvetődött például egy olyan rendszer kialakítása, mely a parkolóházak számára hasznos, és alkalmas arra, hogy a parkolási díjjal együtt kifizessük a feltöltött áram árát. Az otthoni garázsokat az E.ON a falitöltő dobozok bevezetésével biztosítaná. A garázsban elhelyezett falitöltők segítségével könnyedén a hálózatra kapcsolhatók a járművek, nem kell a hosszabbítókkal bajlódni, hogy megkezdődhessen a töltés. További lehetőségeket rejt magában az intelligens mérők megjelenésével a mobiltelefonában már ismert módon, az időszak szerinti tarifák bevezetése, amellyel ösztönözhetők a fogyasztók, hogy bizonyos időszakokban töltsék az autóikat, mely a villamosenergia rendszer számára kedvező. Emellett a szolgáltatók – kimondottan autózási célra – akár olcsóbb megújuló forrásokból származó energiát is nyújtanak fogyasztóiknak.

Induktív/kábel nélküli töltés

Az elektromos fogkefénél vagy szállítórobotoknál már most is alkalmazott technológia segítségével kábel nélkül lennének tölthetők az autók. A gyakorlatban ez azt jelentené, hogy az e-autó rááll egy

felületre, ahol automatikusan megkezdődik a töltés, miközben az energiaveszteség minimális. Az E.ON már jelenleg is támogat egy olyan kutatást, mely egy szállítójárművön teszteli az induktív töltés mindennapi alkalmazásának lehetőségét. Az induktív töltés előnye, hogy nincs szükség kábelre és csatlakozókra a töltés elvégzéséhez. [...]

Megújuló energiaszektor

Az E.ON Csoport tesztjeiből és tanulmányaiból is kiderül, hogy az elektromos autók használói nemcsak az elsődleges, de a másodlagos (erőművi) széndioxid-kibocsátásra is odafigyelnek: szeretnék autóikat tisztán megújuló energiával tölteni, és ezért hajlandóak magasabb árat is fizetni.

A legideálisabb jövőkép az, hogy a lakosság nagy része elektromos autóval közlekedik a mindennapokban, a jármű töltése pedig kizárólag megújuló forrásokból történik. Ennek eléréséhez az energiaszektor szereplőinek is változtatni kell a gondolkodásukon, és az alternatív energiák előállítását mindinkább előtérbe kell helyezniük. Az E.ON nemcsak mondja, de konkrét lépéseket is tesz az ideális jövőkép megvalósításáért: a környezettudatos energiefelhasználásra már biztosít megújuló áramtermelésből származó zöldáramot.

*Forrás: <http://www.eon-hungaria.com/szerepvallalas/energiaujutakon/e-mint-e-generacio-trendek-a-jovoben> [2013.9.27.],
rövidített változat.*

Szómagyarázat:

- ¹ E.ON: az E.ON vállalatcsoport speciális energetikai szolgáltatásokat nyújtó globális szolgáltató
- ² róhatja az utakat: közlekedhet
- ³ állami transzfer: állami anyagi támogatás

3. téma: Felelősség

1. feladat

Elsősegély telefonról

Írjon egy ajánlást!

Szituáció: Az ön iskolájában elsősegélynyújtó tanfolyamot rendeznek a diákok számára. Ön az interneten a mellékelt szövegre talált, és rögtön szeretné tájékoztatni diáktársait a benne bemutatott mobilalkalmazásról. Ajánlása meg fog jelenni a diákújságban.

Olvassa el a *hirmagazin.sulinet.hu* weboldalon 2012. szeptember 6-án megjelent *Elsősegély telefonról* című cikket (1. melléklet)!

Írja meg **ajánlását** a következő feladatok figyelembevételével:

- **Foglalja össze** a cikk tartalmát!
- **Magyarázza meg** az olvasóknak ennek a mobilalkalmazásnak a fontosságát!
- **Indokolja meg** az ajánlását!

Írjon 315–385 szó terjedelemben! Jelölje egyértelműen a bekezdéseket!

Elsősegély telefonról

Sokan nem tudnak, nem pedig nem akarnak segíteni, ha balesetet látnak, ez derült ki egy friss kutatásból. Mindössze minden hatodik ember tud vagy mer tenni valamit, ami sokszor nem is az elsősegélynyújtási ismeretek hiányából, hanem a bizonytalanságból fakad. A WEBBeteg.hu és az Országos Mentőszolgálat (OMSZ) közös munkával kifejlesztette a „Mit kell tennem?” elnevezésű mobilalkalmazását, amely hasznos gyakorlati tanácsokat ad a mentő megérkezéséig.

Erre azért is van nagy szükség, mert bár a lakosság 80 százaléka részt vett már életében elsősegélynyújtó előadásokon, baleset esetén csupán 18 százalék az aktív résztvevők aránya, és mintegy 12 százalékra rúg¹ azok aránya, akik segítségnyújtás nélkül elhagyják a baleset helyszínét. A legmagasabb, 59 százalék azon szemtanúk aránya, akik segítséget hívnak, ám ennél többet nem tudnak, vagy nem mernek megtenni.

A segítségnyújtást két tényező befolyásolja: bátor-e eléggé a szemtanú ahhoz, hogy közbeavatkozzon, illetve friss, hasznos tudással rendelkezik-e. Bár a többség részt vett már elsősegélynyújtáson, ám csupán egyötödük rendelkezik használható és a gyakorlatba is átültethető ismeretekkel. Éppen ezért tartja szükségesnek a megkérdezettek többsége is az általános és kötelező oktatást (mintegy 93%), különösen a gyakorlati oktatást.

Az első pár perc a sorsdöntő

„2012 első félévében közel hétezer személyi sérüléssel járó közúti baleset történt, ezek következtében sajnos 250 személy életét veszítette. Körülbelül ugyanennyi, azaz hétezer dolgozó szenvedett munkahelyi balesetet, míg otthoni baleset következtében mintegy 1000 ember halt meg. A mentők a legtöbb esetben 10–15 perc alatt érkeznek a helyszínre, tapasztalataink szerint elenyésző azon esetek száma, amikor ez idő alatt megfelelő elsősegélynyújtás történik” – nyilatkozta Győrfi Pál, az OMSZ szóvivője. „Fontos lenne a mentők kiérkezéséig segítséget nyújtani, hiszen például hirtelen szívmegeállás, légúti elzáródás vagy erős vérzés esetén az első 3–5 perc meghatározó jelentőségű a túlélés, a gyógyulás szempontjából. Éppen ezért nem elég egyszer, elméletben megtanulni az elsősegélynyújtást, időnként ismételni és lehetőleg gyakorolni is kell” – hangsúlyozta a szóvivő.

Tudunk segíteni

Az Elsősegélynyújtás világnapja alkalmából az Országos Mentőszolgálat és a WEBBeteg.hu egészségportál bemutatja a közösen elkészített „Elsősegély – Mit kell tennem?” elnevezésű mobilalkalmazást annak érdekében, hogy az emberek időről-időre frissíthessék tudásukat, és vészhelyzet esetén könnyen alkalmazható és szakszerű tanácsokat kapjanak. Ez az első ingyenesen letölthető, magyar nyelvű, átfogó elsősegély-segédlet.

„Az új alkalmazás egyszerre segít az elsősegélynyújtási ismeretek elsajátításában, illetve nyújt gyorsan elérhető konkrét tanácsokat bármilyen váratlan helyzetben. A fejlesztés során a tömör és gyorsan áttekinthető utasításokra, valamint az informatív képi megjelenítésre helyeztük a hangsúlyt, emellett telefonunk a tartózkodási helyünkhöz legközelebbi defibrillátort és kórházat is megjeleníti számunkra” – emelte ki Sztankó Péter, a WEBBeteg.hu főszerkesztője.

Az alkalmazás szinte minden helyzettel számol. Legyen szó akár arról, hogy a vasárnapi ebédnél a gyermekünk félrenyel, szívinfarktusra gyanakszunk egy munkatársunknál, vagy éppen erőteljes allergiás rohamunk van, az alkalmazás megmutatja, mi a teendő. Azok, akik nem tudják telefonjukon használni az alkalmazást, internetes címen is elérik annak webes változatát.

Gyórfi Pál bízik abban, hogy az üzenet minél több emberhez eljut, és a jövőben egyre többen mernek és tudnak helyszíni segítséget nyújtani a mentők megérkezéséig.

Forrás: <http://hirmagazin.sulinet.hu/hu/tudomany/elsegely-telefonrol> [2012.9.14.]

Szómagyarázat:

¹ rúg: [itt] tesz ki

3. téma: Felelősség

2. feladat

10 dolog, amit tehetsz a környezetedért!

Írjon egy beszédet!

Szituáció: Iskolája szónokversenyt hirdetett, amelyen ön is részt vesz. A fent nevezett témát választotta ki.

Olvassa el a *kamaszpanasz.hu* weboldalon 2013. május 18-án megjelent *10 dolog, amit tehetsz a környezetedért!* című cikket (1. melléklet)!

Írja meg **beszédét** a mellékelt szöveg felhasználásával:

- **Foglalja össze** a felvetett gondolatokat!
- **Magyarázza meg**, hogy a cikk alapján mit tehetünk mindennapjainkban a környezetünkért!
- **Foglaljon állást** a szöveg tanácsai mellett, illetve ellen meggyőzve a hallgatóságot álláspontjáról!

Írjon 405–495 szó terjedelemben! Jelölje egyértelműen a bekezdéseket!

10 dolog, amit tehetsz a környezetedért!

Cs. B.

A környezetvédelem nem csak a felnőttek dolga! A Földet és a környezetedet ugyanis valószínűleg te tovább fogod használni, mint a szüleid! Most 10 egyszerű és olcsó praktikát mutatunk be, amellyel te is tehetsz a környezeted védelme érdekében!

Kapcsold le a villanyt!

Ha kilépsz a szobából, és nincs bent senki, kapcsold le a villanyt! Egyszerű lépés, segítségével mégis sokat tehetsz a környezetedért. Amikor pedig csak lehet, húzd el függönyt, és engedd be a természetes fényt! Amellett, hogy nem használsz energiát, sokkal egészségesebb is.

Vigyél magaddal rendes szatyrot!

Mielőtt elmész vásárolni, dobj be néhány erősebb szatyrot a kocsiba vagy a táskádba! Azzal, hogy egy szatyrot többször is használsz, szintén sokat tettél a környezeted érdekében. Ez sem került semmibe, csak egy kis odafigyelésbe.

Menj bringával!

A biciklizés mellett, hogy ingyenes és egészséges, a levegőt sem szennyezi. Mielőtt kezdedbe vennéd autód kulcsát, gondold át, hogy nem mehetnél-e biciklivel! Ha nincs biciklid, és a távolság nem nagy, mehetsz gyalog is! Ez a pár perc nemcsak környezetbarát megoldás, de neked is jó, hisz kizökkent a mindennapokból, kellemes zenét vagy rádiót hallgatva pedig remek szórakozás.

Használj újrahasznosítható üvegeket!

A műanyag flakonok nagy része sehogy vagy csak nagyon nehezen hasznosítható újra. A víz pedig, ami bennük van, nem sokban különbözik a csapvíztől. Így, amikor lehet, használj rendes üveget vagy tartós kulacsokat!

Kapcsold ki! Húzd ki!

Mielőtt este lefekszel, nézz körül a szobádban! Áramtalanítsd a számítógépet, kapcsold ki a tévét, húzz ki minden lehetséges dolgot a konnektorból! Sajnos sokszor a bekapcsolva felejtett vagy bedugva maradt készülékek majdnem ugyanannyi áramot fogyasztanak, mint amikor használatban vannak. Ez pedig hosszútávon hatalmas pazarlás!

Vegyél használt ruhát!

A régi ruhák nem egyenlők a szakadt, használhatatlan ruhákkal. Ezek nagy része helyreállított, megvarrt ruhák. Minimális átalakítással és kellő odafigyeléssel teljesen egyedi ruhatárunk lehet. Nem beszélve arról, hogy ez a módszer nem csak a környezetet, hanem a pénztárcánkat is kíméli.

Egyél kevesebb húst!

Érdekes, de a hús elkészítéséhez ötször több energiát használnak fel, mint a zöldségekhez, gyümölcsökhöz. Természetesen ez nem azt jelenti, hogy ne együnk húst és legyünk vegetáriánusok, de gondolj erre is, amikor húsos ételt készítesz!

Zárd el a csapot!

Szintén egyike a legtöbbet emlegetett környezetvédelmi módszereknek. Talán nem is hinnéd, de ha fogmosás közben folyik a csap, percenként 7,5 liter víz folyik el. Zárd el a csapot, a Föld és unokáid hálásak lesznek érte!

Mondd el a barátaidnak!

Ha meglátod, hogy a barátod egy alumíniumdobozt dob a kukába, vagy felkapcsolva felejtí a villanyt, szólj neki! Kitől is fogadná el legjobban a tanácsot, ha nem a barátjától? Ha pedig te meg tudod változtatni valaki hozzáállását a környezetvédelemhez, máris megkétszerezted a határfokát annak, amit eddig tettél bolygónkért!

Forrás: http://www.kamaszpanasz.hu/hirek/zoldovezet/1507/Amit_a_k%F6rnyezetedert_tehetsz [2013.7.29.]

Szómagyarázat:

¹ bringa: bicikli